

Era Digitală a Întreprinderilor Sociale și Circulare: Tendențe, Oportunități și Viitor Ghid de Parcurs

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

rreuse

Aducem la cunoștință

Acest raport este un livrabil în cadrul proiectului “Era digitală a întreprinderilor sociale: tendințe și oportunități în economia circulară (DigiSocCirc)” co-finanțat de Programul Fondului Social European Plus (ESF+) al Uniunii Europene. Proiectul de 12 luni își propune să ajute întreprinderile sociale active în economia circulară să adopte digitalizarea pentru a sprijini și extinde impactul social și de mediu valoros pe care îl creează. Abordează principalele tendințe, amenințări și oportunități pentru digitalizare în domeniul reutilizării și reparației.

Consortiul de proiect condus de [RREUSE](#), este compus din întreprinderi sociale individuale, precum și rețele regionale și naționale de întreprinderi sociale active în reutilizare, reparații și reciclare din întreaga Uniune Europeană, și anume:

Parteneri:

- [Re-Use Austria](#)
- [Ateliere Fără Frontiere](#) (AFF, România)
- [Humana Nova](#) (Croația)
- [Branchevereniging Kringloop Nederland](#) (BKN, Olanda)
- [Re-Use Deutschland](#) (Germania)
- [Kierrätyskeskus](#) (Finlanda)

Parteneri asociați:

- [Asociación Española de Recuperadores de Economía Social y Solidaria](#) (AERESS, Spania)
- [ENVIE](#) (Franța)
- [Emmaüs Europe](#)

Pregătirea acestui raport a necesitat dedicarea, timpul și expertiza tuturor partenerilor proiectului DigiSocCirc.

Publicat: Sep 2024

Proiect: DigiSocCirc - ESF-2022-SOC-INNOV

Livrabil: D11: Raport final

Autor principal

- Charlotte Chng, charlotte.chng@rreuse.org

Autor colaborator:

- Frederick Ryan Wallace, frederick.ryanwallace@rreuse.org
- Simone Schirru, simone.schirru@rreuse.org

Design și layout:

- Boostern, info@boostern.com

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și părerile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă neapărat cele ale Uniunii Europene sau ale programului Fondului Social European Plus (ESF+). Nici Uniunea Europeană, nici autoritatea de finanțare nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

04 Rezumat Executiv

05 Introducere

09 Tendințe digitale și sociale în operațiunile de reutilizare

09 Colectarea articolelor pentru reutilizare

11 Sortarea

12 Logistica

13 Trasabilitatea

14 Tendințe digitale și sociale în operațiunile orientate către clienți

15 E-commerce pentru produse second-hand

17 Hărți și aplicații de localizare

19 O hartă de parcurs pentru întreprinderile circulare și sociale pentru a adopta instrumente digitale

19 Scalarea digitalizării întreprinderilor sociale

20 Scalarea prin cooperare transfrontalieră în digitalizare

24 Recomandări de politici

27 Concluzii

Rezumat Executiv

Pentru a se adapta la tendințele în schimbare ale pieței și pentru a rămâne competitive, întreprinderile sociale active în economia circulară trebuie să treacă printr-o transformare digitală. Digitalizarea nu mai este doar o opțiune, ci o necesitate. Ea oferă întreprinderilor sociale o oportunitate crucială de a îmbunătăți și optimiza procesele de lucru în operațiunile lor de reutilizare și reparare, în special în colectarea articolelor reutilizabile, sortarea, trasabilitatea, logistica, precum și în serviciile orientate către clienți, cum ar fi comerțul electronic și hărțile. Cu toate acestea, resursele limitate și concentrarea pe integrarea profesională a persoanelor defavorizate creează provocări semnificative în procesul de digitalizare, care pot împiedica eforturile de transformare digitală.

Scopul acestui raport este de a oferi o prezentare cuprinzătoare a diferitelor tendințe digitale și sociale în tranzițiile digitale întreprinse de întreprinderile sociale active în sectorul reutilizării, precum și a provocărilor și oportunităților asociate acestor tendințe emergente. De asemenea, raportul identifică pașii necesari pentru a integra și extinde digitalizarea și oferă o foaie de parcurs pentru cooperarea pe termen lung în cadrul comunității întreprinderilor sociale. În acest scop, se propune o listă de recomandări politice pentru a determina sprijinul de care au nevoie întreprinderile sociale din partea instituțiilor UE și naționale pentru a se digitaliza.

În ansamblu, concluziile principale arată că beneficiile digitalizării sunt multiple: aceasta crește eficiența, îmbunătățește profilul întreprinderilor sociale, îmbunătățește angajabilitatea și competențele forței de muncă incluse și deschide noi oportunități de piață și afaceri. Prin urmare, este vital ca aceste întreprinderi sociale să colaboreze pentru a-și unifica eforturile și a-și construi capacitatea internă de a-și digitaliza operațiunile. În mod critic, acest lucru ar implica discuții strategice la nivelul structurilor UE și naționale, schimburi tehnice și învățare aprofundată, precum și inițiative transfrontaliere. Prin construirea pe experiențele reciproce și combinarea resurselor, digitalizarea de succes poate deveni o realitate pentru toți, cu extinderea și integrarea pe scară largă a instrumentelor și competențelor digitale în cadrul organizațiilor.

Introducere

Partenerii consorțiului proiectului DigiSocCirc sunt compuși din întreprinderi sociale active în sectorul reutilizării (vezi Tabelul 1). Aceștia desfășoară operațiuni de reutilizare cu diverse fluxuri de materiale, cum ar fi textile, echipamente electrice și electronice, mobilă și altele. În acest scop, ei colectează articole de la locuitori prin centrele de reutilizare, vizite la domiciliu și puncte publice de colectare a deșeurilor sau prin parteneriate cu sectorul privat pentru a primi articole excedentare. Ulterior, sortează articolele în diferite categorii și pe diferite căi (de exemplu, decid dacă articolul poate fi reutilizat direct sau dacă necesită prelucrare înainte de a putea fi reutilizat). Pentru articolele care necesită prelucrare, aceștia efectuează reparații sau renovări, unde este necesar, pentru a restaura articolele într-o stare utilizabilă. După aceea, își revând articolele reutilizabile atât în magazinele lor fizice, cât și online. Prin aceste activități, ei angajează persoane defavorizate, îndepărtate de piața muncii, îmbunătățindu-le angajabilitatea prin cultivarea de noi competențe (de exemplu, abilități de reparație, abilități de cusut) și construirea încrederii în sine¹.

RREUSE, partenerul principal al proiectului DigiSocCirc, este cea mai mare rețea europeană de întreprinderi sociale active în reutilizare, reparare și reciclare. Prin proiectul DigiSocCirc, acesta a coordonat întâlniri structurate regulate cu consorțiul proiectului pentru a aprofunda subiectul digitalizării în comunitatea economiei sociale, facilitând schimbul de experiențe și cunoștințe în domeniu, precum și colaborările între parteneri. În calitate de autor principal, RREUSE își propune să reflecteze în acest raport final al proiectului DigiSocCirc informațiile valoroase împărtășite în cadrul acestor întâlniri.

Acest raport este rezultatul cercetărilor și atelierelor desfășurate pe parcursul duratei de un an a proiectului, cu contribuții din partea consorțiului proiectului și a altor membri RREUSE. Se bazează pe rapoartele anterioare de studii de caz² și rapoarte de constatări³ privind operațiunile de reutilizare și serviciile orientate către clienți.

¹ RREUSE (2023) Punând oamenii și abilitățile în centrul economiei circulare: 18 povești de la întreprinderi sociale. (Disponibil [aici](#)).

² RREUSE (2023) Studii de caz privind seturile de competențe și impactul social 01. Tendințe digitale și sociale în operațiunile de reutilizare (Disponibil [aici](#)) și RREUSE (2024) Studii de caz privind seturile de competențe și impactul social 02. Tendințe digitale și sociale în serviciile orientate către clienți (Disponibil [aici](#)).

³ RREUSE (2023) Raport de Constatări și Evaluare #01. Tendințe digitale și sociale în operațiunile de reutilizare (Disponibil [aici](#)) și RREUSE (2024) Raport de Constatări și Evaluare #02. Tendințe digitale și sociale în serviciile orientate către clienți (Disponibil [aici](#)).

Tabelul 1. Lista întreprinderilor sociale din consorțiul proiectului DigiSocCirc

Parteneri	Descriere
	<p>Re-Use Austria este o rețea formată în principal din întreprinderi sociale care reprezintă 46 de operatori de reutilizare în Austria. În 2022, a lansat WIDADO, o piață online pentru produse reutilizabile destinate întreprinderilor sociale din Austria. Motivele principale din spatele acestei inițiative au fost creșterea rapidă a comerțului electronic și circumstanțele de izolare în timpul pandemiei de COVID-19, care au reprezentat o provocare pentru modelele tradiționale de afaceri ale întreprinderilor sociale bazate pe vânzările în magazinele second-hand.</p> <ul style="list-style-type: none"> Studiu de caz al serviciilor orientate către clienți Re-Use Austria (pagini 4-6) WIDADO: Soluția de e-commerce a Re-Use Austria pentru întreprinderile sociale
	<p>Ateliere Fără Frontiere (AFF) este o organizație non-profit din România dedicată inserției sociale, profesionale și civice a persoanelor vulnerabile, excluse și marginalizate. Oferă servicii și produse circulare în patru ateliere. Unul dintre ele este atelierul remesh⁴, care colectează bannere de la companii și le transformă în produse la modă. Deși majoritatea vânzărilor din remesh sunt B2B, AFF are și un magazin online online shop unde vinde aceste produse clienților individuali.</p> <ul style="list-style-type: none"> Studiu de caz al serviciilor orientate către clienți AFF (pagini 9-10) Proiectul Remesh transformă bannere în produse de modă pentru e-commerce
	<p>Humana Nova este o cooperativă socială care oferă locuri de muncă persoanelor cu dizabilități și altor persoane excluse social, prin producerea și vânzarea de produse textile de calitate și inovative, realizate din materiale ecologice și reciclate, pentru piața internă și externă. În 2021, a creat o nouă platformă de webshop unde își vinde produsele textile upcycled și bunurile sustenabile.</p> <ul style="list-style-type: none"> Studiu de caz al operațiunilor de reutilizare Humana Nova (pagini 3-5) Echilibrarea muncii digitale și manuale în operațiunile de reutilizare ale întreprinderilor sociale

⁴ Celelalte trei ateliere sunt educlick (o platformă națională pentru colectarea și recondiționarea deșeurilor electronice, care sunt apoi donate școlilor), ferma bio&co (o fermă socială care cultivă legume organice ce sunt livrate local printr-un abonament anual) și logietic (un serviciu inovator care oferă suport logistic și de ambalare companiilor care caută servicii sociale și ecologice).

Tabelul 1. Lista întreprinderilor sociale din consorțiul proiectului DigiSocCirc

Parteneri	Descriere
	<p>Branchevereniging Kringloop Nederland (BKN) este o asociație de rețea care reprezintă 67 de întreprinderi sociale cu aproximativ 250 de magazine de reutilizare în Olanda. Susține o economie circulară, o societate incluzivă și un sector de reutilizare profesional. În 2022, a înființat un webshop, OnlineKringlopen.nl, unde toți membrii săi pot vinde colectiv online articolele lor second-hand. Platforma este concepută cu un prag de competențe foarte scăzut pentru a fi accesibilă tuturor angajaților din organizațiile membre.</p> <ul style="list-style-type: none"> Studiu de caz al operațiunilor de reutilizare BKN (pagini 9-11) Utilizarea monitorizării digitale pentru a dezvolta un sector de reutilizare bazat pe date
	<p>Re-Use Deutschland e.V. e.V. este brandul național german de cooperare și calitate garantată în conservarea resurselor prin reutilizare, reparare și upcycling (îmbunătățirea materialelor) în magazinele second-hand. Este eticheta pentru facilități de reutilizare și reparare orientate către binele comun și pentru centre publice de reciclare, producători și dealeri cooperanți. Are 16 membri și în prezent derulează un proiect cu o gamă largă de părți interesate pentru a dezvolta o aplicație electronică care poate identifica și evalua deșeurile electronice.</p> <ul style="list-style-type: none"> Studiu de caz al serviciilor orientate către clienți Re-Use Deutschland (pagini 7-8) O aplicație electronică inovatoare pentru reutilizarea echipamentelor electrice, ușor de utilizat
	<p>Kierrätyskeskus este o companie non-profit care reduce consumul de resurse, crește conștientizarea ecologică și oferă oportunități de angajare. Centrul are 13 magazine în zona metropolitană Helsinki și un magazin store la nivel național. Afacerea de e-commerce funcționează de 8 ani și în prezent se află în faza de testare pentru vânzările pe mai multe platforme pentru a-și extinde acoperirea și a îmbunătăți experiența clienților.</p> <ul style="list-style-type: none"> Studiu de caz al operațiunilor de reutilizare Kierrätyskeskus (pagini 6-8) Întreprindere socială care oferă oportunități de angajare semnificative și competențe digitale

Tabelul 1. Lista întreprinderilor sociale din consorțiul proiectului DigiSocCirc

Parteneri Asociați

Descriere

Asociación Española de Recuperadores de Economía Social y Solidaria (AERESS) este o organizație non-profit, constituită ca o platformă națională de entități solidare (asociații, fundații, cooperative și întreprinderi de integrare profesională). Aceste entități sunt dedicate reducerii, reutilizării și reciclării deșeurilor, având ca scop transformarea socială și promovarea integrării socio-profesionale a persoanelor care sunt sau sunt expuse riscului de excluziune socială.

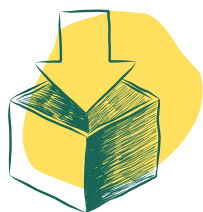

ENVIE este federația națională franceză a întreprinderilor de incluziune socială care a ajutat grupurile marginalizate să revină pe piața muncii printr-o activitate economică specializată în colectarea, repararea și vânzarea de aparate electrice și electronice second-hand. Bunurile sunt vândute la prețuri accesibile gospodăriilor din rețeaua sa de magazine din Franța.

Emmaüs Europe este o federație de organizații Emmaüs care acoperă 20 de țări din Europa. Mișcarea Emmaüs este ghidată de solidaritate și susține cele mai vulnerabile grupuri din societate. Aceasta se implică în colectarea și vânzarea de bunuri second-hand, precum și în oferirea de locuințe și locuri de muncă persoanelor excluse din societate. Cu peste 70 de ani de activitate în tratamentul deșeurilor, Emmaüs a devenit un jucător puternic în prevenirea și gestionarea deșeurilor în Europa.

Trenduri digitale și sociale în operațiunile de reutilizare

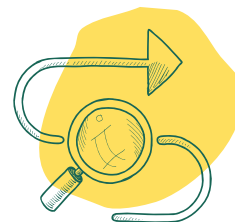
Colectare

Sortare

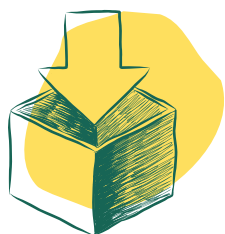

Logistică

Trasabilitate

Tendențele digitale și sociale în operațiunile de reutilizare implică în general îmbunătățirea și optimizarea următoarelor procese: Colectare, Sortare, Logistică și Trasabilitate.

Colectarea obiectelor pentru reutilizare

În operațiunile de reutilizare, colectarea poate fi definită ca procesul de strângere a articolelor reutilizabile, care, în majoritatea cazurilor, sunt donate de cetățeni sau organizații. Modalitățile obișnuite de colectare a obiectelor reutilizabile includ colectarea donațiilor de la cetățeni în centrele de reutilizare, colectarea de la ușă la ușă din gospodării, colectarea în containere stradale sau în punctele municipale de colectare a deșeurilor.

Întreprinderile sociale din economia circulară au desfășurat în mod tradițional activități de colectare prin colectări de la ușă la ușă sau prin centrele lor de reutilizare, unde rezidenții își transportă articolele și le donează. Colectările de la ușă la ușă pot fi efectuate regulat, conform unui program, sau ocazional, la cererea cuiva care solicită aceste servicii.

În ultimii ani, aceste întreprinderi sociale au implementat platforme online, cum ar fi aplicațiile, pentru a stabili programări de ridicare a donațiilor de la gospodării.

Aceste instrumente online sunt utile deoarece ajută la digitalizarea informațiilor despre aceste programări și le centralizează pe o platformă comună, permițând astfel optimizarea proceselor de colectare, de exemplu, prin planificarea mai eficientă a rutelor. De asemenea, acestea pot ține legătura cu donatorii prin intermediul acestor aplicații, pentru a comunica eventualele modificări ale programului din cauza unor circumstanțe neprevăzute.

Întreprinderile sociale au încorporat și alte tehnologii, cum ar fi instalarea de senzori digitali în containerele stradale de colectare a textilelor uzate, care detectează cât de pline sunt și monitorizează temperatura și umiditatea internă. Acest lucru le permite să optimizeze resursele, golind aceste containere doar atunci când sunt suficient de pline, și să asigure că calitatea colectărilor nu este afectată de condițiile ambientale.

Cu toate acestea, întreprinderile sociale se confruntă cu provocări fundamentale în digitalizarea proceselor lor de colectare, cum ar fi forța de muncă cu calificare redusă, rezistența la adaptare la procesele tradiționale de lucru și costurile

suplimentare semnificative, precum și competiția cu actorii principali din piață. Cu toate acestea, deficitul de competențe în rândul forței de muncă poate fi susținut prin oportunități de finanțare sau prin dezvoltarea de parteneriate cu afaceri private pentru furnizarea de formare digitală. Un exemplu este proiectul dintre AFF și Société Générale Global Solution Centre, care oferă angajaților din programele de inserție acces la cursuri de bază în utilizarea calculatorului și cursuri specializate privind colectarea, sortarea și dezasambarea corectă a deșeurilor electronice⁵. În cele din urmă, în ciuda costurilor inițiale, aceste tehnologii pot ajuta la îmbunătățirea eficienței proceselor de colectare, optimizând astfel costurile în alte aspecte ale operațiunilor.

Informații complete despre colectarea articolelor pentru reutilizare pot fi găsite în raportul anterior privind operațiunile de reutilizare⁶.

⁵ RREUSE (2024) Raport de Constatări și Evaluare #02. Tendințe digitale și sociale în serviciile orientate către clienți pp. 16. (Disponibil [aici](#)).

⁶ RREUSE (2023) Raport de Constatări și Evaluare #01. Tendințe digitale și sociale în operațiunile de reutilizare. (Disponibil [aici](#)).

Sortare

În operațiunile de reutilizare, sortarea poate fi definită ca procesul de categorisire și organizare a articolelor colectate pe baza tipului, calității sau stării acestora. Este important să se determine care articole pot fi reutilizate, pregătite pentru reutilizare sau reciclate.

În mod tradițional, lucrătorii special instruiți se ocupă de procesele de sortare în întreprinderile sociale, care implică pași esențiali, cum ar fi evaluarea caracteristicilor articolelor donate și, astfel, a valorii și potențialului lor de reutilizare. Pentru a crește eficiența acestui proces, întreprinderile sociale au adoptat instrumente digitale pentru a sprijini activitățile de sortare ale acestor lucrători.

De exemplu, Google Lens a fost folosit ca instrument pentru a analiza fotografiile articolelor donate, pentru a face procesele de sortare și prețuire mai eficiente și obiective. Una dintre funcțiile cheie ale acestuia este căutarea inversă a imaginilor, care oferă articole similare disponibile online pe baza unei capturi de ecran a unui articol, oferind astfel posibilitatea de a identifica caracteristicile și prețul articolului pentru o mai bună luare a deciziilor. Aceste instrumente potențial eliberează resursele umane necesare pentru sortare, permițându-le să se concentreze pe alte articole care necesită o judecată mai nuanțată, care nu poate fi încă înlocuită de tehnologie.

Cu toate acestea, angajarea socială rămâne o prioritate pentru întreprinderile sociale, ceea ce rezultă în prudență în privința trecerii complete la

aceste instrumente digitale, cu riscul de a înlocui locurile de muncă ale oamenilor. Obiectivul este de a găsi un echilibru bun și de a folosi instrumentele pentru a ajuta lucrătorii sau pentru a le permite să lucreze în diferite tipuri de joburi, mai degrabă decât să-i înlocuiască. Majoritatea întreprinderilor sociale nu au, de asemenea, capacitatea de a crea propriile lor instrumente și nu au acces la seturi extinse de date și echipamente speciale necesare pentru ca aceste instrumente să funcționeze. În plus, utilizarea acestor instrumente necesită o investiție semnificativă în formarea forței de muncă, care adesea depășește capacitatea unei întreprinderi sociale.

Finanțarea regională sau națională poate ajuta la atenuarea acestor lipsuri de resurse și poate sprijini dezvoltarea acestor instrumente AI. De exemplu, Recycling Börsen, un membru al Re-Use Deutschland, a primit finanțare de la Ministerul Federal German al Economiei pentru a dezvolta o aplicație care identifică potențialul de reutilizare al micilor aparate electrice, precum și determină prețul posibil de second-hand⁷. Acest lucru este așteptat să îmbunătățească precizia proceselor de sortare și prețuire.

Informații complete despre sortarea articolelor pentru reutilizare pot fi găsite în raportul anterior privind operațiunile de reutilizare⁸.

⁷ RREUSE (2024) Studii de caz privind seturile de competențe și impactul social 02. Tendințe digitale și sociale în serviciile orientate către clienți pp. 7. (Disponibil [aici](#)).

⁸ RREUSE (2023) Raport de Constatări și Evaluare #01. Tendințe digitale și sociale în operațiunile de reutilizare. (Disponibil [aici](#)).

Logistică

În operațiunile de reutilizare, logistica poate fi definită ca procesul de mișcare și depozitare a articolelor reutilizabile. Aceasta include transportul, depozitarea și distribuția, asigurându-se că articolele sunt disponibile acolo unde și când sunt necesare.

Lanțul logistic de reutilizare în întreprinderile sociale implică, de obicei, colectarea, depozitarea și expedierea produselor, fie către magazinul fizic unde sunt vândute, fie direct către clienții care au achiziționat aceste articole în magazinul lor online. Întreprinderile sociale au încercat să îmbunătățească eficiența logistică prin digitalizarea diferitelor aspecte ale lanțului logistic. Unele întreprinderi sociale au introdus automatizarea în depozitele lor, unde își stochează articolele. De exemplu, Kierrätyskeskus a implementat sistemul de depozitare automatizat Tornado, care optimizează spațiul de depozitare prin stocarea compactă a articolelor⁹. Sistemul poate, de asemenea, să selecteze cu precizie un articol vândut dintre toate articolele stocate și să-l expedieze pentru livrare.

Alte întreprinderi sociale au adoptat, de asemenea, instrumente digitale pentru a gestiona diferite aspecte ale afacerii și proceselor logistice. Aceasta include resursele umane, gestionarea lanțului de aprovizionare și vânzările, permițându-le astfel să aibă o vedere de ansamblu asupra operațiunilor de reutilizare, cum ar fi cunoașterea articolelor care intră, ce se vinde, pentru cât și când. De exemplu, Humana Nova a implementat un instrument de planificare a resurselor întreprinderii pentru a monitoriza diverse procese de afaceri, inclusiv

cantitatea de textile colectate și reutilizate, stocul de materii prime, aprovizionarea cu materiale de producție și produsele finale pentru vânzare¹⁰. Acest lucru permite o mai bună documentare și coordonare în lanțul logistic, o transparență mai mare între diferitele departamente și o îmbunătățire a procesului decizional.

Cu toate acestea, digitalizarea lanțului logistic poate fi o provocare pentru întreprinderile sociale. De exemplu, acestea se confruntă cu o concurență intensă din partea afacerilor principale, care au stabilit un standard pentru livrările rapide pe care clienții le așteaptă acum ca normă. Acest lucru nu este întotdeauna posibil de replicat sau de a fi cel mai sustenabil din punct de vedere ecologic. Mai mult, întreprinderile sociale pot să nu aibă resursele necesare pentru a centraliza și coordona toate aspectele logisticii folosind instrumente digitale, ceea ce face dificilă implementarea.

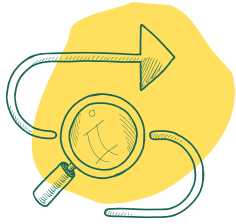
Cu toate acestea, în ciuda acestor obstacole, digitalizarea logisticii oferă acestor întreprinderi sociale potențialul de a-și rafina strategia de afaceri prin monitorizarea fluxului de resurse de-a lungul lanțului logistic și prin luarea de decizii bazate pe date pentru a-și îmbunătăți operațiunile de reutilizare.

Informații complete despre logistica articolelor pentru reutilizare pot fi găsite în raportul anterior privind operațiunile de reutilizare¹¹.

⁹ RREUSE (2024). Raport de Constatări și Evaluare #02. Tendințe digitale și sociale în serviciile orientate către clienți pp. 6. (Disponibil [aici](#)).

¹⁰ RREUSE (2023) Raport de Descoperiri și Evaluare #01. Tendințe digitale și sociale în operațiunile de reutilizare pp. 10. (Disponibil [aici](#)).

¹¹ RREUSE (2023) Raport de Descoperiri și Evaluare #01. Tendințe digitale și sociale în operațiunile de reutilizare. (Disponibil [aici](#)).

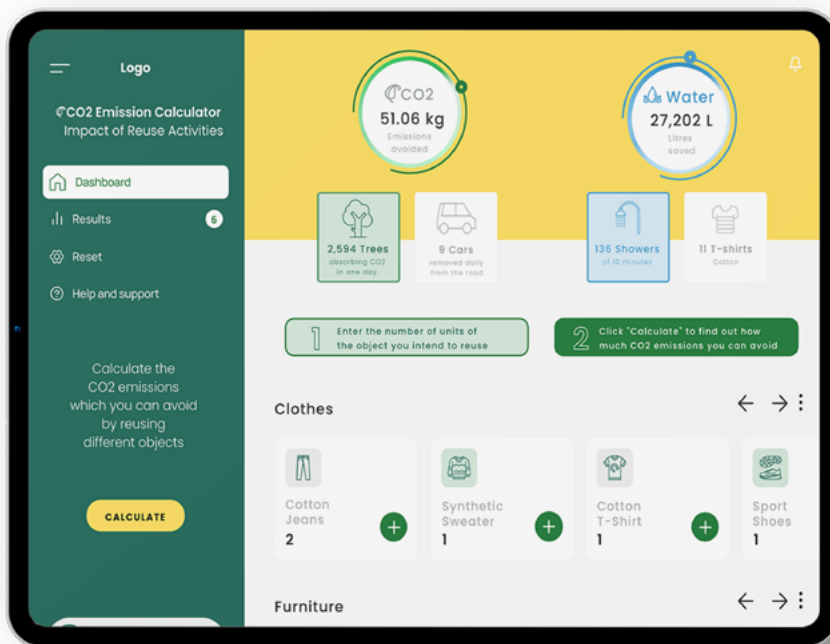

Trasabilitate

În operațiunile de reutilizare, trasabilitatea poate fi definită ca abilitatea de a urmări originea, istoricul și ciclul de viață al articolelor reutilizabile. Aceasta implică menținerea evidenței de unde provin articolele, starea lor, procesele urmate pentru a le pregăti pentru reutilizare și destinația lor după reutilizare sau pregătirea pentru reutilizare.

Întreprinderile sociale au adoptat sisteme de trasabilitate pentru a avea o imagine clară a operațiunilor lor și pentru a colecta date valoroase despre materialele pe care le gestionează și lucrătorii pe care îi angajează. Informațiile colectate prin astfel de sisteme le permit să comunice dimensiunea ecologică și socială a muncii lor atât partenerilor lor, cum ar fi autoritățile publice, cât și clienților lor.

În acest scop, unele întreprinderi sociale au implementat calculatoare digitale care prezintă impactul operațiunilor de reutilizare într-un mod simplu și atrăgător vizual, cum ar fi calculatorul social și de mediu dezvoltat de AERESS (rețeaua spaniolă de întreprinderi sociale active în economia circulară)¹². Calculatorul de mediu estimează cantitatea de emisii de CO₂ evitate și litri de apă economisiți prin reutilizarea unui anumit produs. Acest lucru ilustrează importanța prevenirii deșeurilor și angajării persoanelor din diverse medii socio-economice.

¹² RREUSE (2023) Raport de Descoperiri și Evaluare #01. Tendințe digitale și sociale în operațiunile de reutilizare pp. 12. (Disponibil [aici](#)).

Introducerea trasabilității în operațiunile întreprinderilor sociale aduce costuri suplimentare și, de asemenea, unele provocări. De exemplu, în multe țări și regiuni din Europa, nu este clar care grup de părți interesate este responsabil pentru colectarea datelor și cine ar trebui să le finanțeze. Întreprinderile sociale adesea colectează date din propria inițiativă și pe propriul cost, în ciuda faptului că aceste date sunt relevante pentru indicatorii sociali și de mediu la nivelul UE și național. Există, de asemenea, standarde diferite între statele membre, ceea ce face și mai dificilă implementarea unui sistem unificat de trasabilitate.

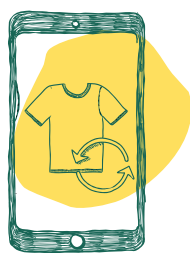
Cu toate acestea, dacă aceste obstacole pot fi depășite, trasabilitatea aduce mai multe beneficii, inclusiv evidențierea impactului și credibilității

acestor întreprinderi sociale, colectarea de date valoroase, promovarea obiceiurilor de cumpărare durabile în rândul clienților și facilitarea parteneriatelor lor cu branduri de producție pentru o mai mare transparență a produselor.

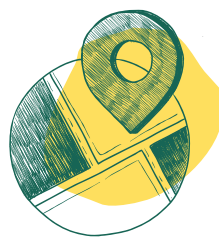
La nivel european, viitoarea introducere a Pașaportului Digital al Produsului (DPP)¹³ va avea potențialul de a facilita trasabilitatea bunurilor în timpul proceselor de colectare și sortare, îmbunătățind astfel ratele de reutilizare. Prin urmare, este vital ca DPP să fie conceput având în vedere sectorul reutilizării și nu doar sectorul reciclării¹⁴. De asemenea, ar trebui să fie disponibil pe produse în sine și nu doar pe ambalajele acestora, pentru a crește transparența în privința impactului asupra mediului și a societății¹⁵.

Informații complete despre trasabilitatea articolelor reutilizate pot fi găsite în raportul anterior privind operațiunile de reutilizare¹⁶.

Tendențe digitale în operațiunile orientate către clienți

E-commerce pentru produse second-hand

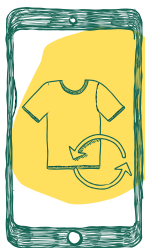
Hărți și aplicații de localizare

¹³ Comisia Europeană - Reglementarea Ecodesign pentru Produse Sustenabile. (Mai multe informații [aici](#)).

¹⁴ Poziție Comună (2023) Poziția comună a Organizațiilor Europene de Mediu privind Revizuirea Directivei privind Deșeurile din Echipamente Electrice și Electronice. (Disponibil [aici](#)).

¹⁵ RREUSE (2022) Consultare țintită a părților interesate pe baza Documentului de Lucru al Personalului „Scenarii pentru co-crearea unei căi de tranziție către un ecosistem textil mai rezistent, sustenabil și digital”. (Disponibil [aici](#)).

¹⁶ RREUSE (2023) Raport de Descoperiri și Evaluare #01. Tendențe digitale și sociale în operațiunile de reutilizare. (Disponibil [aici](#)).

E-commerce pentru produse second-hand

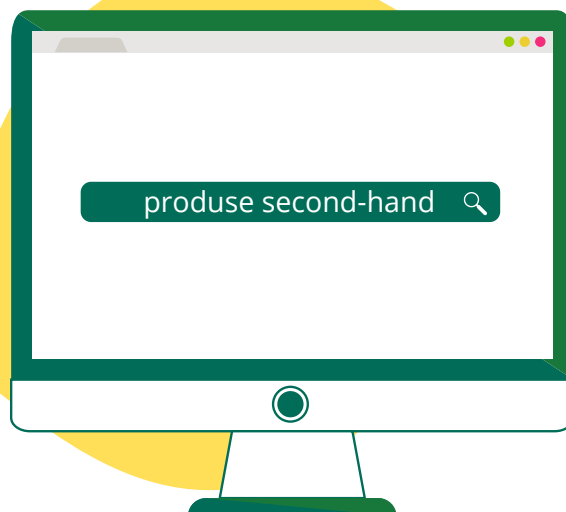
E-commerce reprezintă cumpărarea și vânzarea de bunuri și servicii pe internet.

Din ce în ce mai mult, întreprinderile sociale active în sectorul reutilizării au adoptat vânzările online de produse second-hand ca parte a modelului lor de afaceri pentru a se adapta la comportamentele în schimbare ale consumatorilor, a ajunge la un public geografic mai larg și a diversifica sursele de venit.

Totuși, vânzările online de produse second-hand sunt semnificativ mai complexe decât vânzarea de produse noi, deoarece fiecare produs individual este unic și trebuie încărcat separat. Acest lucru înseamnă, de asemenea, că unele întreprinderi sociale aleg să vândă online doar articole ale căror prețuri depășesc un anumit prag valoric. Din acest motiv, este important ca întreprinderile sociale să primească în mod continuu cantități suficiente de donații de calitate din partea cetățenilor pentru a-și asigura sustenabilitatea și profitabilitatea pe termen lung, deoarece ele sunt singurii actori de pe piață care prioritizează reutilizarea locală și respectarea ierarhiei deșeurilor¹⁷.

Întreprinderile sociale au dezvoltat platforme de e-commerce care sunt prietenoase cu utilizatorii și atrăgătoare din punct de vedere vizual, implementând totodată instrumente digitale pentru a-și promova produsele eficient către utilizatorii online, cum ar fi optimizarea pentru motoarele de

căutare și publicitatea prin motoare de căutare. Acestea se străduiesc să fie transparente, oferind descrieri și informații despre originea produselor lor, având în vedere că acestea sunt de obicei second-hand sau upcycled. Acest lucru subliniază impactul muncii lor pentru clienți și îi informează despre importanța achizițiilor sustenabile. În plus, pentru a concura mai bine cu actorii comerciali mai mari, aceste întreprinderi sociale se străduiesc să îndeplinească așteptările pieței de e-commerce oferind imagini de calitate ale produselor, o comunicare eficientă cu clienții și o selecție largă de produse de vânzare.

¹⁷ Consultați principiul 4 din Principiile Directoare RREUSE privind colectarea și gestionarea textilelor. (Disponibil [aici](#)).

¹⁸ Îmbunătățirea site-ului propriu pentru a se alinia mai bine cu algoritmul motoarelor de căutare.

¹⁹ O formă de publicitate digitală care livrează anunțuri plătite către un public țintă pe platformele de socializare.

Totuși, multe întreprinderi sociale se confruntă cu provocări în dezvoltarea și operarea afacerii lor de e-commerce. Ele lucrează în principal cu articole unice, iar listarea acestora online necesită mult timp. Unele întreprinderi sociale primesc, de asemenea, donații de calitate limitată, pe care le pot vinde în totalitate în magazinele lor fizice. Acest lucru face dificilă justificarea investiției în dezvoltarea și administrarea unui magazin online, cu atât mai puțin să concureze cu afacerile comerciale de e-commerce.

Este evident că pentru ca vânzările de e-commerce ale întreprinderilor sociale să prospere, este necesară ambiția de a depăși aceste provocări și o schimbare de mentalitate. În mod specific, e-commerce-ul ar trebui recunoscut ca o necesitate pentru a întări imaginea brandului, a crește vânzările și a se adapta la tendințele actuale din retail.

“Întreprinderile sociale trebuie să înceapă să lucreze cu e-commerce-ul astăzi și nu mâine.”

- Reprezentant Re-Use Austria

Din fericire, obstacolele menționate anterior pot fi depășite mai ușor dacă aceste întreprinderi sociale își unesc forțele și dezvoltă o piață comună, de exemplu, la nivel regional sau național. Acest lucru poate aduce e-commerce-ul întreprinderilor sociale în mainstream, permițând vânzarea unei selecții mai mari de produse și accesul la o bază de consumatori mai largă.

Întreprinderile sociale aparțin adesea unor asociații locale sau naționale, sau unor organizații umbrelă, care sunt alianțe sau asociații ce conectează aceste întreprinderi sociale între ele și cu diverși parteneri pentru a-și spori impactul colectiv. Aceste organizații oferă, de asemenea, o platformă pentru colaborare, partajare de resurse, advocacy și sprijin. Astfel de organizații pot ajuta la depășirea provocărilor în dezvoltarea e-commerce-ului prin facilitarea dezvoltării capacităților membrilor lor. Acest lucru

se poate realiza prin oferirea de cursuri de formare, monitorizare regulată și prin întâlniri pentru a împărtăși cele mai bune practici.

Aceste întreprinderi sociale își pot valorifica canalele de social media²⁰ și pot folosi publicitatea pe social media pentru a educa clienții despre produsele lor și despre oamenii din spatele acestora, adăugând o notă de responsabilitate socială și umană experienței de retail. De asemenea, își pot crește vânzările online prezentând influenceri care împărtășesc valorile lor și care poartă ținutele lor pe aceste platforme. Această strategie, implementată cu succes de Humana Nova²¹, a avut un impact pozitiv asupra vânzărilor lor online. Aceste întreprinderi pot, de asemenea, să evidențieze etichetele de calitate²² existente pentru a-și demonstra impactul asupra mediului și societății, diferențiindu-se astfel și mai mult de concurenții mainstream.

Folosirea canalelor de revânzare mainstream existente este o altă modalitate prin care întreprinderile sociale își pot dezvolta e-commerce-ul, fără a fi nevoie să își dezvolte propria platformă. Există numeroase întreprinderi sociale care au adoptat cu succes această strategie. Există numeroase întreprinderi sociale care folosesc platforme de vânzări online existente, cum ar fi eBay, Facebook Marketplace sau platforme dedicate pentru categorii specifice de produse, pentru a-și vinde bunurile.

Nu în ultimul rând, utilizarea tehnologiei AI poate eficientiza și optimiza procesele de lucru în e-commerce. De exemplu, Re-Use Austria folosește recunoașterea imaginii susținută de AI, care se integrează cu instrumentele OpenAI pentru a înregistra și încărca produse pe piața lor online, generând astfel date pe baza bazelor de date existente OpenAI, în loc să construiască o bază de date de la zero. Acest lucru ajută la economisirea timpului și la îmbunătățirea calității datelor. În plus, instrumentele AI sunt, de asemenea, ușor de utilizat și reduc bariera de competențe necesare, permițând astfel includerea angajaților din programele de inserție în procesul de digitalizare.

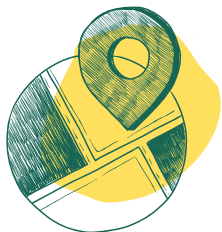
²⁰ O formă de publicitate digitală care livrează anunțuri plătite către un public țintă pe platformele de socializare.

²¹ **Campanie** pe rețelele sociale de către Humana Nova, cu un influencer în Croația.

²² Mai mulți membri RREUSE au introdus propriile sisteme de standarde de calitate, inclusiv etichetele Solid'R și electroREV de către RESSOURCES (Belgia), eticheta eponimă de către FairWertung (Germania) și marca de calitate 100% Kringloop de către BKN (Olanda).

De exemplu, instrumentele AI din magazinul online al BKN²³ fac posibil ca angajații membrilor săi, care nu sunt competenți digital, să încarce produse și să folosească platforma.

Informații complete despre e-commerce-ul pentru produse second-hand pot fi găsite în raportul anterior privind serviciile orientate către clienți²⁴.

Hărți și aplicații de localizare

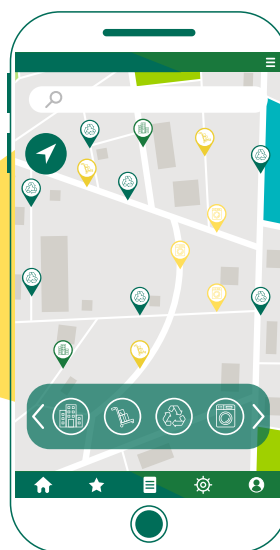
Hărțile digitale sunt reprezentări digitale interactive ale unor zone geografice, folosite pentru a localiza magazinele de produse second-hand și punctele de donație ale întreprinderilor sociale. Aceste hărți pot fi accesibile prin diverse platforme digitale, inclusiv browsere web și aplicații mobile.

Aplicațiile de localizare sunt aplicații software concepute pentru a determina și partaja locații geografice în timp real, oferind utilizatorilor informații precise și actualizate despre locațiile specifice ale serviciilor oferite de întreprinderile sociale.

Partenerii proiectului au adoptat din ce în ce mai mult utilizarea hărților digitale și a aplicațiilor de localizare, deoarece acestea aduc numeroase beneficii, inclusiv informarea clienților despre locațiile magazinelor și punctele de donație, facilitarea parteneriatelor între întreprinderile sociale și sectorul privat și/sau public, și oferirea oportunității de a extinde aceste parteneriate la nivel regional, național și local. Cu toate acestea, aplicațiile de localizare, care necesită o dezvoltare mai amplă și costuri de investiție mai ridicate, sunt folosite mai rar.

Pentru a-și construi rapid o prezență online, întreprinderile sociale consideră util să-și listeze magazinele de produse second-hand pe Google Maps și să includă cuvinte cheie frecvent utilizate (de exemplu, „second-hand” sau „upcycled”), astfel încât magazinele lor să apară mai frecvent în motorul de căutare. De fapt, unele organizații au creat chiar o hartă unică a magazinelor sau

facilităților lor, cum ar fi Humana Nova și ENVIE²⁵. Deținerea unei hărți exclusive permite evidențierea unor site-uri specifice ale unei întreprinderi sociale pentru utilizatori, reducând concurența în comparație cu o căutare generală care le afișează alături de comercianți second-hand comerciali.

²³ <https://OnlineKringlopen.nl>

²⁴ RREUSE (2024) Raport de Descoperiri și Evaluare #02. Tendințe digitale și sociale în serviciile orientate către clienți. (Disponibil [aici](#)).

²⁵ Consultați [harta](#) Humana Nova și [harta](#) ENVIE.

Pentru a spori angajamentul utilizatorilor, aceste întreprinderi sociale urmăresc să ofere informații actualizate și precise în hărțile lor, în timp ce oferă și numeroase puncte de date. De exemplu, harta locațiilor de donație a Re-Use Austria²⁶, care este actualizată periodic, include 1498 de locații în Austria, astfel încât utilizatorii să poată găsi un loc potrivit în apropierea lor pentru a dona articolele. Pe harta FairWertung²⁷, utilizatorii pot raporta starea punctului de colectare și pot oferi un contact de email pentru urmărire. Pe lângă furnizarea de informații de bază, cum ar fi detaliile de contact și adresele pe hartă, aceste întreprinderi sociale oferă și alte informații, cum ar fi fluxurile de produse pe care le gestionează, serviciile oferite și standardele de calitate, pentru a ajuta colaboratorii și utilizatorii potențiali să identifice cu care organizație să colaboreze.

În plus, își leagă hărțile de motoarele de căutare pentru a-și spori vizibilitatea în căutările bazate pe locație pentru produse sustenabile. De asemenea, își promovează hărțile prin intermediul social media, al website-urilor și prin recomandări directe, pentru a-și extinde audiența și a încuraja clienții să treacă de la vizitarea exclusivă a magazinelor fizice la utilizarea și a hărților online.

Deși aceste hărți oferă numeroase beneficii, există totuși unele obstacole în ceea ce privește accesul la oportunități de finanțare, în special finanțare dedicată viabilității pe termen lung a hărții dincolo de implementarea sa, precum și o lipsă de capacitate internă pentru a întreține și actualiza instrumentul. În plus, gama largă de hărți digitale disponibile în

prezent poate dilua audiența utilizatorilor online care interacționează cu harta lor specifică.

Cu toate acestea, hărțile digitale pot oferi o gamă largă de oportunități dacă aceste probleme pot fi abordate. De exemplu, aceste hărți pot fi utilizate pentru a oferi informații și mai cuprinzătoare pentru utilizatori, cum ar fi apeluri pentru donații de obiecte specifice în timpul anului sau tipurile de materiale de produse colectate, introducând un confort logistic pentru donatorii potențiali. Acest lucru poate crește, de asemenea, șansele ca afacerile private sau clienții să interacționeze cu ele. În același timp, hărțile digitale pot promova activitățile întreprinderilor sociale și pot direcționa utilizatorii către magazinele lor fizice și online pentru a îmbunătăți vânzările generale. Aceste hărți, cum ar fi harta membrilor rețelei RREUSE²⁸, exemplifică, de asemenea, gradul de acoperire și impactul acestor întreprinderi sociale asupra instituțiilor UE, factorilor de decizie naționali și locali, ceea ce poate contribui la crearea unui mediu politic mai favorabil.

La fel ca și platformele de e-commerce pentru produse second-hand, întreprinderile care sunt la început pot învăța de la altele care și-au lansat cu succes propriile hărți, evitând necesitatea de a reinventa roata și economisind astfel o muncă extinsă. Colaborările transfrontaliere, cum ar fi colaborarea Re-Use Austria cu magazinul online al Emmaüs France (Label Emmaüs), pentru a dezvolta piața lor online (WIDADO), pot promova cooperarea regională și națională pentru a îmbunătăți schimbul de cunoștințe și dezvoltarea soluțiilor comune²⁹.

Informații complete despre hărți și aplicații de localizare pot fi găsite în raportul anterior privind serviciile orientate către clienți³⁰.

²⁶ Consultați [harta](#) Re-Use Austria.

²⁷ Consultați [harta](#) FairWertung.

²⁸ RREUSE (2024) Raport de Descoperiri și Evaluare #02. Tendințe digitale și sociale în serviciile orientate către clienți pp. 13. (Disponibil [aici](#)).

²⁹ RREUSE (2024) Raport de Descoperiri și Evaluare #02. Tendințe digitale și sociale în serviciile orientate către clienți pp. 14. (Disponibil [aici](#)).

³⁰ RREUSE (2024) Raport de Descoperiri și Evaluare #02. Tendințe digitale și sociale în serviciile orientate către clienți. (Disponibil [aici](#)).

O cale de urmat pentru întreprinderile sociale și circulare pentru a adopta instrumente digitale

Proiectul DigiSocCirc a creat un spațiu necesar pentru ca întreprinderile sociale din întreaga Europă să se reunească, să-și împărtășească experiențele și să mențină tema digitalizării în fruntea agendei lor. Pentru a menține acest impuls în rețeaua RREUSE și a extinde activitățile de digitalizare în sectorul reutilizării, consorțiul a identificat următoarele elemente esențiale într-o foaie de parcurs pentru adoptarea instrumentelor digitale, care pot fi aplicate oricărui grup de părți interesate.

Extinderea digitalizării în întreprinderile sociale

La nivel organizațional, procesul de digitalizare poate fi văzut ca mai multe etape distincte, asemănătoare cu modelul de fază în e-commerce al Re-Use Austria (vezi Figura 1). Inițial, există inițiative limitate de digitalizare, cu un impact minim asupra domeniilor de afaceri tradiționale. Urmează intensificarea activităților pentru a integra și extinde transformarea digitală, care implică, de asemenea, cooperare transfrontalieră și schimb

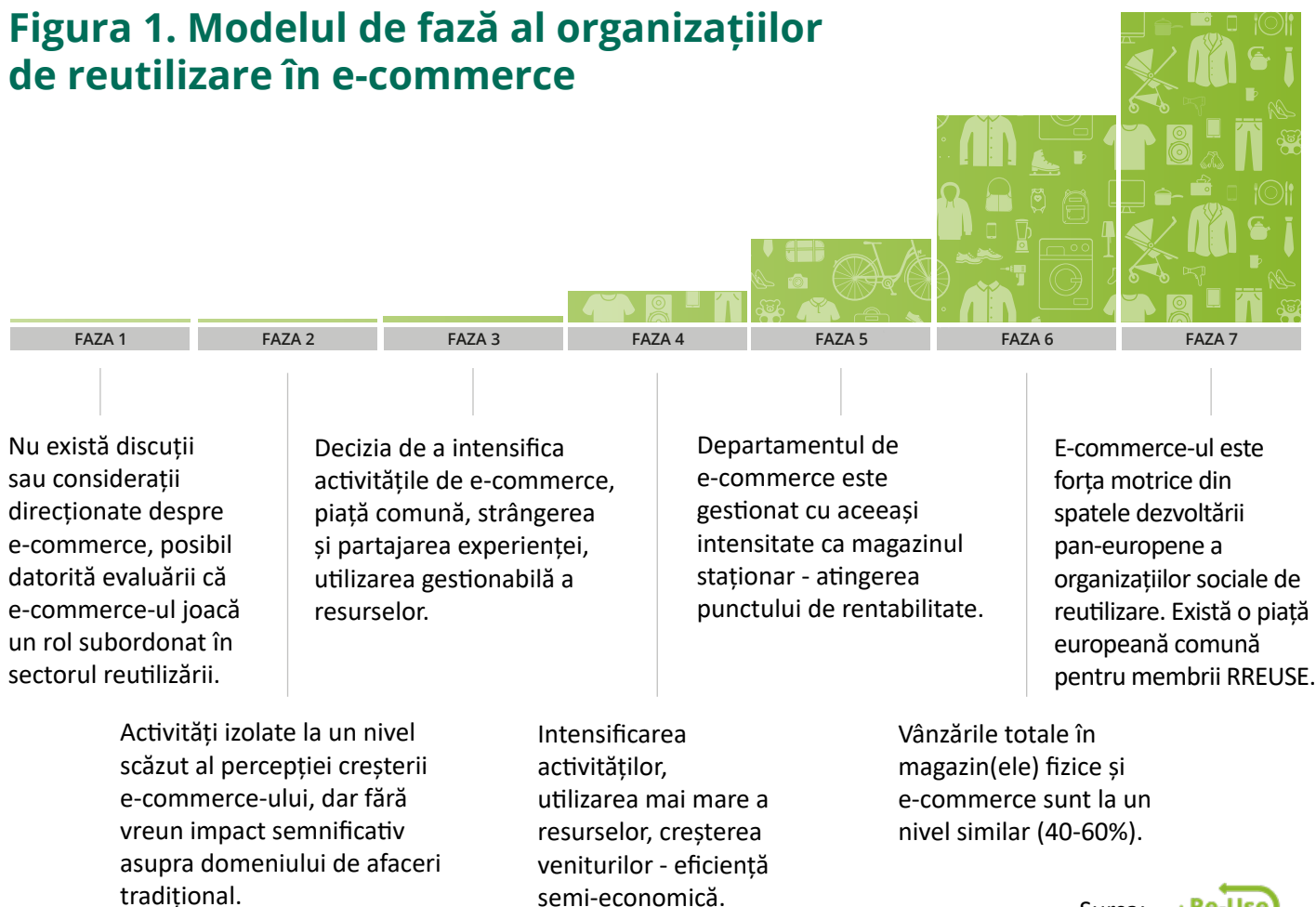
de cunoștințe cu alte organizații. În cele din urmă, organizația atinge o digitalizare extinsă, care are un impact profund asupra întregii afaceri. În contextul e-commerce, aceasta ar putea include stabilirea unei piețe europene comune și operațiuni online care să conducă la dezvoltarea activităților de reutilizare în întreprinderile sociale.

"Extinderea platformelor online este o abordare mai orientată spre viitor a modelelor noastre de afaceri decât să ne bazăm exclusiv pe magazinele fizice de reutilizare. Platformele online oferă capacitate, accesibilitate și acoperire care nu ar fi fost niciodată posibile cu magazinele normale, ajutând la un salt semnificativ în livrarea produselor second-hand regionale către clienții noștri."

- Reprezentant Re-Use Austria

Figura 1. Modelul de fază al organizațiilor de reutilizare în e-commerce

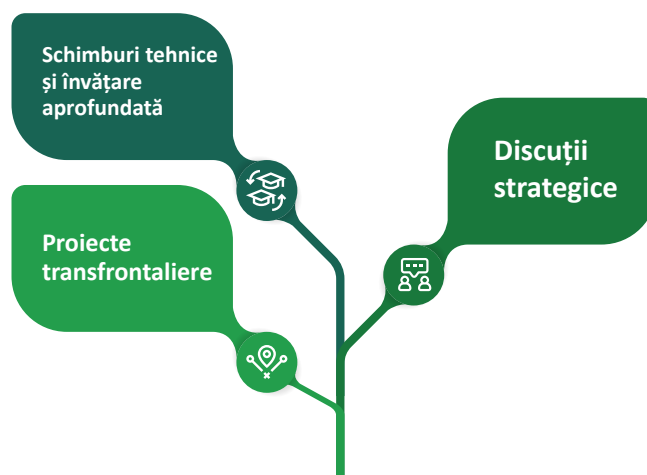

Sursa: Re-Use Austria

Extinderea prin cooperare transfrontalieră în digitalizare

Trecând la o perspectivă mai largă, dincolo de organizație, învățarea transfrontalieră și împărtășirea practicilor inovatoare sunt esențiale pentru digitalizarea întreprinderilor sociale. Prin aceasta, întreprinderile sociale își pot sinergiza eforturile și combina expertiza, sporindu-și astfel capacitatea de a digitaliza procesele de lucru mai rapid decât dacă ar lucra independent.

Consortiul proiectului și membrii RREUSE au propus următoarele elemente esențiale pentru cooperarea transfrontalieră:

Discuții strategice

Pentru a se asigura că sectorul merge într-o direcție comună, cu o viziune împărtășită, acolo unde este posibil, este important să se organizeze discuții la nivel strategic: pentru a discuta despre traiectoria actuală a sectorului, despre dezvoltarea viitoare în raport cu evoluțiile pieței și tehnologiei și pentru a lucra spre o posibilă armonizare a soluțiilor. Aceste discuții pot fi coordonate de structuri europene sau naționale de nivel superior, cum ar fi RREUSE, împreună cu managerii sau reprezentanții principali ai organizațiilor.

Aceste discuții strategice ar oferi, de asemenea, o platformă favorabilă pentru feedback și iterație continuă, ceea ce este crucial având în vedere dezvoltările constante în tehnologie și schimbările la nivel regional, național și local ale sectorului reutilizării. Astfel de discuții sunt esențiale pentru a alinia strategia generală, asigurându-se totodată că aceasta este adaptabilă la contextul divers al părților interesate implicate.

Schimburi tehnice și învățare aprofundată

În al doilea rând, sunt necesare schimburi structurate regulate pe subiecte tehnice și practice specifice într-un grup, oferind elemente de bază ale informației pentru ca fiecare organizație să le poată folosi în propriul context. Aceste subiecte pot fi foarte concrete, cum ar fi utilizarea instrumentelor AI pentru sortarea textilelor, strategii de marketing digital, crearea unei afaceri de e-commerce, etc. Astfel de discuții de grup permit învățarea aprofundată și favorizează conexiuni puternice între membrii grupului. Deși aceste schimburi pot fi coordonate de o structură superioară, cum ar fi RREUSE, ele oferă, de asemenea, oportunități pentru organizații de a prelua conducerea pe subiecte specifice în domeniile lor de expertiză. Acest lucru nu doar că creează un sentiment mai puternic de apartenență pentru organizații, ci asigură și că discuția este condusă într-un mod cel mai relevant pentru persoanele care implementează activitățile. Sesiunile tehnice ar trebui, ideal, să vizeze

persoanele implicate direct în operațiunile centrelor de reutilizare. Pentru a se asigura că aceste discuții abordează cele mai relevante subiecte, se poate efectua un sondaj pentru a le identifica.

"Ascultând alți participanți la atelier, am primit idei noi pentru propriile noastre operațiuni de reutilizare, precum și perspective pentru îmbunătățiri comune și noi inițiative."

- Participant la un atelier DigiSocCirc

În plus, un sistem de perechere, unde membrii mai puțin experimentați sunt asociați cu membri cu experiență pentru a căuta sfaturi și expertiză pe o perioadă definită, a fost identificat ca o bună practică de cooperare transfrontalieră. Această perechere poate fi voluntară, formalizată printr-un contract și/sau finanțată prin proiecte specifice. De exemplu, partenerii de proiect Re-Use Austria și AERESS au colaborat într-un proiect, bazat pe finanțarea acordată în Spania, unde au lucrat împreună pe tema e-commerce-ului. Re-Use Austria s-a conectat, de asemenea, cu un alt partener de proiect, Kierrätyskeskus, și s-au întâlnit în Finlanda pentru a-și împărtăși reciproc experiențele de digitalizare și pentru a învăța unul de la celălalt ce a funcționat și ce nu. După această experiență, Re-Use Austria a subliniat importanța unei întâlniri față în față, inclusiv a vizitelor în depozitele celeilalte organizații, pentru o discuție mai elaborată și o mai bună înțelegere a modului în care funcționează sistemul. Deși fiecare întreprindere este unică și soluțiile adesea nu pot fi replicate exact într-o altă țară, este extrem de valoros să se mențină contactul cu perspective și soluții diferite care pot fi relevante într-o formă adaptată sau într-o etapă ulterioară a digitalizării.

Întreprinderile sociale se pot inspira și de la partenerul de proiect BKN, care a înființat Academia BKN pentru a insufla competențe digitale în forța

de muncă a organizațiilor membre, ca parte a implementării unei piețe comune online. Aceasta include distribuirea de videoclipuri instructive și organizarea de webinarii online pentru angajații membrilor. Astfel de procese ar putea fi adoptate la nivel transorganizațional, unde organizațiile membre își împărtășesc expertiza fără probleme între ele. Acest lucru se poate realiza printr-o platformă bazată pe cloud, cum ar fi Google Drive sau Dropbox.

Proiecte transfrontaliere

Pentru ca colaborările transfrontaliere să câștige tracțiune și să fie sustenabile pe termen lung, este necesară finanțare. Acest lucru se poate realiza prin proiecte transfrontaliere finanțate la nivel local, național sau european. Unele întreprinderi sociale au fost implicate în proiecte ale UE care susțin dezvoltarea e-commerce-ului la nivel național. De exemplu, Kierrätyskeskus a avut un proiect finanțat de Fondul Social European (FSE), în cadrul căruia competențele digitale și expertiza în mediu au

fost predate activ angajaților din programele de inserție. Astfel de proiecte pot fi extinse la o scară transfrontalieră pentru a avea un impact efectiv asupra întreprinderilor sociale din întreaga Europă și pentru a stimula o participare regională mai activă în eforturile de digitalizare. Aceste acțiuni oferă finanțare pentru cercetări inițiale și posibile studii pilot, precum și pentru explorarea și implementarea inițiativelor de digitalizare pe o scară geografică mai largă, care altfel nu ar fi posibilă.

Astfel, este important ca întreprinderile sociale să facă schimb de informații în mod regulat despre oportunitățile de finanțare și granturi și să colaboreze la aplicațiile de proiecte relevante în calitate de consorțiu. Această abordare nu doar că realizează o colaborare transfrontalieră, dar și distribuie responsabilitățile proiectului în cadrul consorțiului, permițând fiecărei întreprinderi sociale să urmărească în mod semnificativ aceste proiecte, menținând în același timp echilibrul cu operațiunile lor zilnice.

Tabelul 2. Elemente de bază ale abordărilor transfrontaliere ale digitalizării

	 Discuții strategice	 Schimburi tehnice și învățare aprofundată	 Proiecte transfrontaliere
Obiectiv 	Asigurarea unei traiectorii comune a sectorului și dezvoltarea sa strategică	Asigurarea schimbului de cunoștințe concrete și detaliate între practicieni	Asigurarea finanțării și sustenabilității pe termen lung a eforturilor de digitalizare
Instrumente 	<ul style="list-style-type: none"> ● Întâlniri față în față ● Întâlniri online ● Cooperare în eforturile de advocacy 	<ul style="list-style-type: none"> ● Webinarii pentru a prezenta exemple de bune practici ● Discuții tehnice aprofundate și concentrate ● Sondaje ● Interacțiuni individuale ● Sistem de perechi 	<ul style="list-style-type: none"> ● Proiecte UE ● Proiecte non-UE, inclusiv cele finanțate de organizații filantropice ● Parteneriate cu parteneri privați sau publici
	 Activități generale		
	<ul style="list-style-type: none"> ● Participarea la evenimente de networking, cum ar fi ateliere și conferințe ● Căutarea de parteneriate dincolo de sectorul întreprinderilor sociale (companii private, sector public, furnizori de tehnologie, institute de cercetare etc.) 		

Pentru toate nivelurile de cooperare, partenerii au identificat și instrumente care pot fi utilizate pentru a facilita schimburile privind digitalizarea:

- **Buletine informative și publicații pe site-uri web** care prezintă evoluțiile recente ale inițiativelor de digitalizare.
- **Sondaje** care permit organizațiilor să semnaleze interesul pentru anumite subiecte și să ofere exemple legate de digitalizare; ulterior, aceste rezultate ale sondajelor ar putea fi împărtășite tuturor.
- **Un portal online** pentru partajarea cunoștințelor și resurselor (de exemplu, diapozitive de formare, înregistrări de webinarii etc.).
- **Webinari** în care practicienii își prezintă platformele de proiecte, cum ar fi Forumul de Inovare organizat de RREUSE pentru membrii săi. Acestea sunt utile pentru ca membrii să își împărtășească poveștile de succes sau inovațiile care pot inspira alți membri. Detaliile de contact ale prezentatorilor și participanților la aceste evenimente sunt disponibile, astfel încât părțile interesate să poată lua legătura ulterior. Aceste evenimente ar putea fi, de asemenea, înregistrate și distribuite.

În ansamblu, consorțiul proiectului și alți membri RREUSE au considerat că este necesară o combinație de abordări pentru cooperarea transfrontalieră. În primul rând, deși strategia este condusă în principal de o structură superioară, cum ar fi o rețea, atât rețeaua, cât și organizațiile membre ar trebui să organizeze și să conducă activități în diverse capacități. De exemplu, rețeaua poate oferi o platformă pentru ca organizațiile membre și întreprinderile sociale similare să se reunească prin activitățile și canalele sale de comunicare, să desfășoare ateliere și forumuri regulate pentru discuții între membri, precum și să furnizeze contacte utile și cunoștințe despre oportunitățile de finanțare.

Pe de altă parte, organizațiile membre pot conduce crearea de grupuri de lucru, pot stabili schimburi structurate regulate în cadrul acestor grupuri și pot iniția parteneriate direct cu alte întreprinderi sociale. Aceste parteneriate pot fi realizate prin proiecte finanțate.

O varietate de metode pot fi implementate, de la întâlniri online și față în față, la forumuri, webinarii sau discuții la masa rotundă, în funcție de scopul întâlnirii. Acestea pot fi însoțite de comunicări asincrone, cum ar fi sondaje sau e-mailuri în cadrul unei organizații de rețea, care ar facilita comunicările între diferiți membri în funcție de conveniența lor, deoarece nu trebuie să aibă loc în același timp.

Recomandări de politici

Această secțiune oferă recomandări pentru intervenții politice care să sprijine digitalizarea întreprinderilor sociale. Recomandările se adresează atât instituțiilor UE, cât și celor naționale.

1

Finanțarea măsurilor de digitalizare pentru economia socială.

Programe precum cele din cadrul Politicii de Coeziune a UE, Horizon Europe și Planurile Naționale de Redresare și Reziliență la nivel național³¹ ar trebui să asigure dezvoltarea unor instrumente tehnologice pentru a sprijini operatorii de reutilizare din economia socială. Această recomandare se aliniază, de asemenea, cu Recomandarea Consiliului din 2023 privind dezvoltarea condițiilor-cadru pentru economia socială, care subliniază importanța asigurării faptului că politicile economiei sociale se aliniază cu tranziția digitală și circulară (Punctul 8(b) și ajutarea actorilor din economia socială să utilizeze cât mai bine noile tehnologii (Punctul 17(d))³². Pentru a maximiza eficiența fondurilor și a ține cont de capacitatea limitată a întreprinderilor sociale de a aplica la mai multe proiecte simultan, lansarea apelurilor de propuneri ar trebui, ideal, să fie publicată la intervale adecvate de timp unele de altele.

³¹ Pentru a beneficia de suport în cadrul Mecanismului de Recuperare și Reziliență, statele membre sunt obligate să aloce cel puțin 37% din bugetul lor pentru măsuri ecologice și 20% pentru măsuri digitale în cadrul Planurilor lor de Recuperare și Reziliență.

³² Consiliul Uniunii Europene (2023) Recomandarea Consiliului privind dezvoltarea condițiilor-cadru pentru economia socială. (Disponibil [aici](#)).

2

Asigurarea continuității operaționale a rețelelor economiei sociale.

Întreprinderile sociale și alte rețele ale economiei sociale reprezintă un multiplicator de forță pentru transferul reciproc de cunoștințe, colectarea de date, colaborarea și împărtășirea oportunităților de finanțare. Cu toate acestea, eforturile de digitalizare a economiei sociale sunt grav afectate din cauza lipsei de sprijin financiar pe termen lung. Statele membre ar trebui să însoțească sprijinul bazat pe proiecte digitale cu mecanisme de granturi operaționale pentru a garanta continuitatea operațională și adoptarea rezultatelor. De exemplu, ar trebui să reproducă Programul European pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inovare Socială (EaSI) la nivel național, care s-a dovedit crucial pentru sprijinul rețelelor economiei sociale europene.

3

Facilitarea schimburilor de învățare și a oportunităților de networking între întreprinderile sociale, afacerile convenționale și instituțiile de cercetare.

Inițiativele actuale ale UE, precum Calea de Tranziție pentru Proximitate și Economie Socială, Agenda Europeană pentru Competențe, Rețeaua Europeană pentru Întreprinderi, Regiunile Europene ale Economiei Sociale și Huburile Europene de Inovare Digitală, ar trebui să servească drept forumuri pentru a permite actorilor din economia socială să exploreze și să se conecteze cu actori cu aceleași idei în oportunități antreprenoriale și de management pentru a avansa digitalizarea în economia circulară.

4

Creșterea gradului de conștientizare a finanțării europene și naționale pentru sprijinirea digitalizării.

Noul site web al economiei sociale a UE - Gateway-ul Economiei Sociale³³, este un exemplu încurajator de spațiu digital care poate informa întreprinderile sociale despre oportunitățile de a obține finanțare pentru proiecte de digitalizare.

5

Integrarea considerațiilor socio-economice și de mediu în proiectarea politicilor digitale.

Intervențiile în politica digitală, cum ar fi cele referitoare la inteligența artificială, ar trebui să fie ghidate de o abordare centrată pe om, care să sprijine, și nu să submineze, crearea de locuri de muncă incluzive și de calitate. Instrumentele digitale pentru avansarea economiei circulare ar trebui să urmeze ierarhia Deșeurilor din UE³⁴, să promoveze tehnologia pentru utilizarea eficientă a resurselor și să consolideze reutilizarea și repararea bazate pe solidaritate, care caracterizează în mod unic întreprinderile din economia socială³⁵. Astfel de acțiuni ar ajuta, de asemenea, la atingerea obiectivului Planului de Acțiune al Pilonului European al Drepturilor Sociale de a asigura că cel puțin 80% din persoanele cu vârsta cuprinsă între 16-74 de ani dețin competențe digitale de bază până în 2030, așa cum este definit de Comisia Europeană ca o condiție prealabilă pentru incluziune și participare pe piața muncii³⁶.

³³ Site-ul Portalului pentru Economia Socială al Comisiei Europene. (Disponibil [aici](#)).

³⁴ Ierarhia deșeurilor este un instrument utilizat în evaluarea proceselor care protejează mediul, având în vedere consumul de resurse și energie, de la acțiunile cele mai favorabile la cele mai puțin favorabile. Ierarhia deșeurilor a UE este consacrată în Articolul 4 din Directiva Cadru a UE privind Deșeurile 2008/98/CE.

³⁵ RREUSE (2021) Crearea de locuri de muncă de către întreprinderile sociale în sectorul reutilizării. (Disponibil [aici](#)).

³⁶ Comisia Europeană (2021) Planul de Acțiune pentru Pilonul European al Drepturilor Sociale. (Disponibil [aici](#)).

6

Furnizarea de ghiduri pentru metodologii de măsurare a impactului circular și social care să fie proporționate, adaptabile și incluzive.

Secțiunea 3 (d) arată că întreprinderile sociale deja măsoară și comunică impactul lor, de exemplu, prin intermediul calculatoarelor digitale. Eforturile continue de a sprijini o astfel de dezvoltare în cadrul Planului de Acțiune al Economiei Sociale al UE și în agenda economiei circulare a UE ar trebui să răspundă nevoilor și caracteristicilor întreprinderilor sociale și să fie concepute cu consultarea acestora, pentru a preveni impunerea de bariere digitale, precum și sarcini administrative contraproductive și nerealiste în raportare.

7

Adaptarea curriculumului universitar pentru a promova antreprenoriatul social verde care integrează aspecte ale digitalizării.

Potrivit Eurobarometrului din 2023 privind Antreprenoriatul Social și Tineretul, majoritatea tinerilor consideră important să lucreze pentru organizații cu obiective sociale sau de mediu. Cu toate acestea, programele academice pe teme de antreprenoriat social și verde care să corespundă acestui interes sunt rare. Curriculumul academic ar trebui să abordeze mai bine subiectele de antreprenoriat social și verde, inclusiv integrarea aspectelor de digitalizare, cum ar fi tehnologia pentru binele comun și soluțiile software open-source, pentru a echipa forța de muncă actuală și viitoare a economiei sociale cu competențe digitale pregătite pentru viitor³⁷.

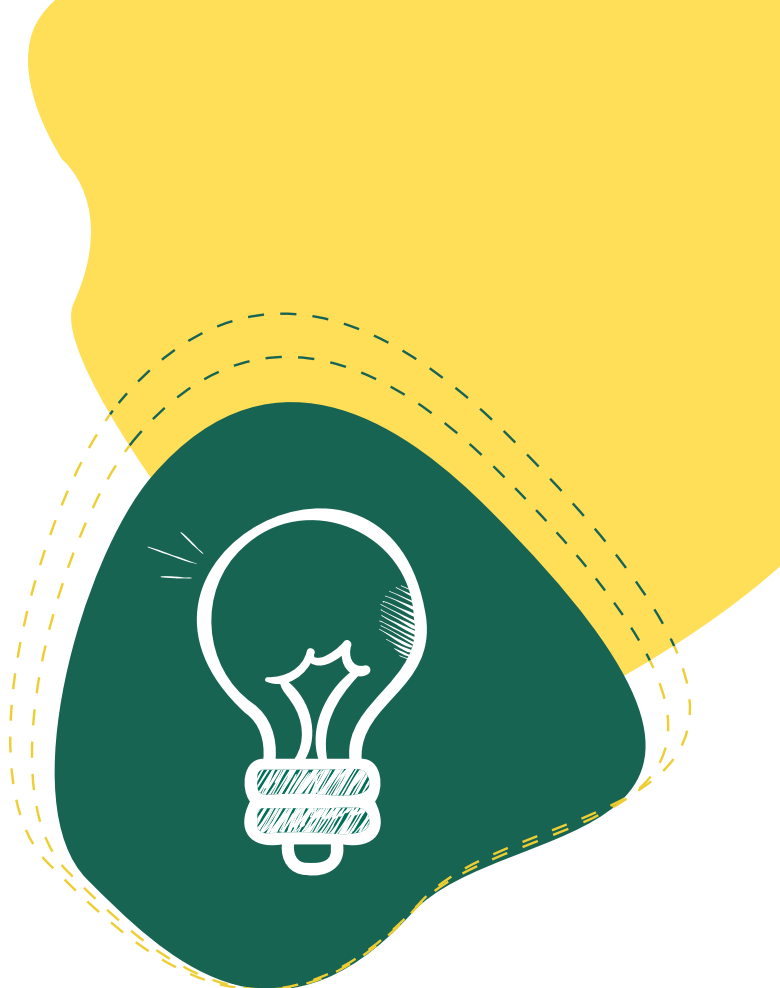
³⁷ Eurobarometrul Comisiei Europene (2023) Antreprenoriatul social și tineretul. Majoritatea tinerilor consideră că este „foarte” sau „relativ” important ca un potențial angajator să aibă obiective sociale (75%) sau de mediu (73%) definite pentru companie. (Disponibil [aici](#)).

Concluzii

Printre partenerii consorțiului și membrii RREUSE, există numeroase linii de dezvoltare existente și viitoare în digitalizarea diverselor procese de lucru. Acest lucru este evidențiat de numeroasele exemple de eforturi de digitalizare menite să optimizeze și să accelereze procesele din operațiunile de reutilizare și serviciile orientate către clienți. În același timp, aceste dezvoltări generează oportunități pentru actorii economiei sociale de a-și crește vizibilitatea publică, de a oferi dezvoltare profesională pentru forța lor de muncă și de a-și spori vânzările generale de produse.

Cu toate acestea, un aspect comun pentru majoritatea acestor întreprinderi sociale este dificultatea de a atinge nivelul dorit de transformare digitală din cauza unor obstacole fundamentale, cum ar fi resursele limitate sau o forță de muncă cu competențe digitale reduse. Provocările lor variază în funcție de stadiul digitalizării în care se află, de contextul lor regional, național și local, precum și de natura activităților lor, cum ar fi fluxurile de produse pe care le gestionează și activitățile în care sunt implicate.

Deși proiectul DigiSocCirc a scos la iveală aceste constatări importante, el a servit, de asemenea, ca o platformă utilă pentru a promova învățarea între colegi și colaborările între acești actori ai economiei sociale, subliniind importanța schimburilor și parteneriatelor susținute dincolo de proiect. Cooperările transfrontaliere au apărut astfel ca o strategie vitală pentru a stimula inovația și împărtășirea cunoștințelor și expertizei la o scară geografică mai largă, pentru a facilita transformările digitale în rândul acestor actori ai economiei sociale.

Acest lucru poate fi realizat prin diverse mijloace, inclusiv discuții strategice, discuții tehnice și învățare aprofundată, și proiecte transfrontaliere. Sub această viziune comună, întreprinderile sociale colaborează pentru a se sprijini reciproc și pentru a depăși împreună provocări similare, pentru a-și digitaliza cu succes operațiunile și pentru a asigura sustenabilitatea și profitabilitatea pe termen lung.

În final, politicile ar trebui să se alinieze acestor inițiative transfrontaliere pentru a sprijini în continuare eforturile de digitalizare și pentru a oferi un acces mai mare la oportunitățile de finanțare și de dezvoltare a capacităților pentru aceste întreprinderi sociale. Cu această aliniere, digitalizarea de succes poate deveni o realitate pentru mulți dintre acești actori.

**HAI SĂ PĂSTRĂM
LEGĂTURA!**

 @RREUSE.RREUSE

 @RREUSE

 @RREUSE_Brussels

 @RREUSE_Brussels

 **ÎNSCRIE-TE LA
NEWSLETTER-UL
NOSTRU!**

Rue d'Edimbourg 26, 1050 Bruxelles, Belgia

www.rreuse.org

info@rreuse.org

+32 (0)2 894 46 14